

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

پنځم ټولگی

لري. په
ع ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ . ش.

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ټیونوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز مهمیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه او

اسلامی ښوونځه او روزنه

جعفری مذهب

پنځم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کمیټې

ليکوالان:

- محمد عزيز بختيارې.
- محمد باقر جعفري.
- علي رضا اخلاقي

د تدقيق کمیټې:

د پوهني وزارت علمي غړي:

- محمد عزيز بختيارې، محمدباقر جعفري، سيدعبدالوهاب رحمانې، يار محمد باقري، سيد محمد حسين فرهنگ او فاروق انصاري.

د نورو اورگانونو غړي:

۱. سيد حسين عالمي بلخي په ولسي جرگه کې د عدلي او قضايي کميسيون غړی.
۲. نعمت الله غفاري په ولسي جرگه کې د ښوونې او روزنې او لوړو زده کړو د ديني کميسيون غړی.
۳. مولوي عبدالعزيز په ولسي جرگه کې د ښونې او روزنې او عالي تحصيلاتو د ديني کميسيون غړی.
۴. قاضي نذير احمد حنفي په ولسي جرگه کې د تقنين د کميسيون مرستيال.
۵. سيد عبداللطيف سجادي د شيعه علماوو د شورا غړی.
۶. مولوي عين النعيم د علماوو د سراسري شورا غړی.

لړليک

د قرآن کریم زده کړه

۱۸-۱.....	اسلامي ښوونه او روزنه
۳۸-۱۹.....	لومړی فصل: عقايد
۳۹-۳۹.....	دویم فصل: احکام
۶۱-۵۰.....	درېم فصل: آداب او اخلاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهني دوزیر پيغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توک دی، چې د علمي پرمختګ او ټولني د اړتیاو له مخې رامنځته کېږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رضنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي ګټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځيدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو مينډې او پلرونه هم د خپلو لویو او زامنو په باکفېته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رضنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کارې چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاکې حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولني د څرګندو اړتیاو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رضنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لایښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې ښې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې ښې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د قرآن کریم زدہ کرمہ
۱- د حفظ کولو برخہ:

لو مری لوست:

د الفاتحی، الاخلاص، الفلق او الناس سورتونو مراجعة (حفظ، تلاوت او تجوید)

(فاتحی سورت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَلِكٍ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
هُدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

الناس سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿٢﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٣﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٤﴾ لَا
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٥﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ ﴿٦﴾ مِنَ الْغَيْثِ وَالنَّاسِ ﴿٧﴾

الفلق سورت
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ مَا سَبَقَ إِذَا
وَقَبَّ ③ وَمِنْ شَرِّ الْفَقْطِ فِي الْعَقْرِ ④ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

الاخلاص سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ لَهُ وَلَمْ
يُولَدْ لَهُ ③ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

دویم لوست :

د المسد او النصرد سورتونو (حفظ، تلاوت او تجوید)
المسد سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بَدَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ① مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ② سَيَصْلَىٰ نَارًا إِذْ أَتَىٰ لَهَبًا ③ وَأَمْرًا تُهْتَبُ بِهَا لَهَبُ
الْحَطَبِ ④ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ⑤

النصر سورة
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۗ وَأَرَايْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِيَارِهِمْ
أَلِلَّةَ أَعْرَابِ ۗ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَعِذْ بِهِ ۗ إِنَّه كَانَ تَوَّابًا ۝

دربم لوست:

د الكافرون سورة (حفظ، تلاوت او تجويد)

أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ لَا
وَأَنَا تَعْبُدُونَ مَا آجِبُونَ ۝ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ۝ وَلَا
أَنَا تَعْبُدُونَ مَا آجِبُونَ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

خلورم لوست:

د الكوثر او الماعون سورتنو (حفظ، تلاوت او تجويد)

الكوثر سورة

أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْشَأْنَاهُ إِكْرَامًا ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝ إِنَّ شَأْنَنَاكَ هُوَ الْأَكْبَرُ ۝

الماعون سورت
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِينَ يُكْتَبُ بِالَّذِينَ قَدْ نَالَكَ الْأَذَىٰ يُدْعُوا إِلَيْهِمْ لِأَلَّا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۗ قَوْلِيلِلَّذِينَ هُم عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ يُرَادُونَ ۗ وَيَتَذَكَّرُونَ الْمَاعُونِ ۗ

پنجم لوست :

د قریش او الفیل سورتونو (حفظ، تلاوت او تجوید)
قریش سورت
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا عَلِفَ فُرَيْشٌ ۙ الْغَيْمِمْ رِحَالَةَ النُّجَبِ ۙ وَالصَّيْفُ قَالِيْعِدْ ۙ وَآ رَبِّ هَذَا الْبَيْعِ ۙ الَّذِينَ آطَعَهُمْ مِنْ جَوْفِ وَأَمْنِهِمْ مِنْ خَوْفِ ۙ

الفيل سورت
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۗ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ ۗ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۖ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارٍ مِّن سِجِّيلٍ ۗ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۗ

شپڻم لوست :

د الهَمَزَه سورت له (۱ _____ ۴) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِّلَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ أَتُونَ^١ الَّذِينَ الَّذِينَ جَمَعُوا مَا كَانُوا وَوَعْدًا^٢ لَّا
يُحْسِبُونَ أَنَّ مَا لَهُمْ أَهْلًا أَهْلًا^٣ كَلَّا أَيُّبُنَا نَنُقُوا^٤ فِي الْهَطَلَةِ^٥ نُنُقُوا

اووم لوست :

د الهَمَزَه سورت له (۵ _____ ۹) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)

وَمَا آدْرَاكَ مَا أَهْلَكْتُم^٥ نَارًا لِّلَّهِ الْهَوَّكَّةَ^٦ الَّتِي
تَطَّلِعُ عَلَى الْآرَافِ^٧ أَذْهَابًا عَلَيْهِمْ مَّوْعِدًا^٨
فِي حَمِيمٍ مُّسْتَدْعٍ^٩

اتم لوست :

د العصر سورت او تپرو سورتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)

العصر سورت
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ^١ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكْفُورٍ^٢ أَلَمْ نَجْعَلِ الْإِنْسَانَ مِنْ نُورٍ^٣ أَمْ نَجْعَلُهُ
مِنْ طِينٍ^٤ أَلَمْ نَجْعَلِ الْيَوْمَ لِلصَّابِرِينَ^٥

نهم لوست :

د التکاثر سورت له (۱_ ۴) آیتونه او تېرو سورتونو (حفظ: تلاوت او تجوید)
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْهَامِكُو الْتَكَثُرُ^١ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ^٢ كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُونَ^٣ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ^٤

لسم لوست :

د التکاثر سورت له (۵_ ۸) آیتونه (حفظ تلاوت او تجوید).

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ^٥ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ^٦
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ^٧ ثُمَّ لَتَسْعُنَّ يَوْمَئِذٍ
عَنِ الْعَارِ^٨

د تلاوت برخه (۱)

یوولسم لوست:

د الشمس سورت له (۱_ ۸) آیتونه (تلاوت او تجوید)
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالشَّمْسُ وَنُجُومُهَا^١ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا^٢ وَاللَّهُ رَازِدًا
جِلْدُهَا^٣ وَالْأَبْوَابُ إِذَا يُعْرَشُهَا^٤ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَدَهَا^٥
وَالْأَرْضُ وَمَا طَفَرُهَا^٦ وَقَفَسُ^٧ وَمَا سَوَّاهَا^٨ وَاللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِهَا
وَقَوْلُهَا^٩

دو لسم لوست :

د الشمس سورت له (۹_ ۱۵) آيتونو تلاوت او تجويد

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۙ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۙ ط ۱۱
ثَبُورًا يَطْعَمُونَهَا ۙ إِذْ أَتَعْتَّ أَشْقَاهَا ۙ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ
اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۙ فَكَانَ بؤَةً فَعَرَوْهَا فَكَانُوا مِمَّ عَلَيْهِمْ
رَبُّهُمْ يَدَّابُّهُمْ فَسَوَّاهَا ۙ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۙ ع ۱۵

د يار لسم لوست:

د البلد سورت له (۱_ ۱۰) آيتونو تلاوت او تجويد

أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَيْدِ ۙ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَيْدِ ۙ وَاللَّيْلِ وَمَا
وَدَّ ۙ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْدِيرٍ ۙ
عَلَيْهِ أَحَدٌ ۙ يَعُولُ ۙ أَهْلَكَ مَا لَا يُغْنِيكَ عَنْهُ ۙ أَحَدٌ ۙ
أَحَدٌ ۙ أَكْرَهْتُمْ لِهُ عَيْنَيْنِ ۙ ۙ وَلَسْنَا نَسْفَتِيكَ ۙ وَهَدَيْنَا
الْبَيْعَاتِ ۙ ۝

خوارسزم لوست:

د البلد سورت له (۱۱_____۲۰) آيتونو تلاوت او تجويد

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۝ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۝ فَكَيْ رَقِيَةً ۝^{۱۴}
اَوْ اِظْهَرِيْ يَوْمَ ذِيْ مَسْجَبَةٍ ۝^{۱۴} يَّيْمِيْٓ اِذَا مَعْرَبَةٌ ۝^{۱۵}
اَوْ مَسْكِيْنَآ اِذَا مَثْرَبَةٌ ۝^{۱۶} ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَوَاٰصُوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَّٰصَوْا بِاَلْحُرْحُرَةِ ۝^{۱۷} اُوْٰلِيَكَ اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝^{۱۸}
وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اُوْٰلِيَ الْيَمِيْنِ اَصْحَابُ الشِّمَكَةِ ۝^{۱۹} كَيْدُهُمْ نَارٌ مُّوصَلَةٌ ۝^{۲۰}

۲- د حفظ کو لوبرخه

پنځلسم لوست:

د لاندې سورتونو مراجعه: الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص ، المسد ، النصر،
الکافرون، الکوثر، الماعون، قريش، الفيل، الهمزه، العصر او الشکاثر.

شپا رسم لوست:

د القارعة سورت له (۱_____۵) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اَلْقَارِعَةُ ۝^۱ مَا الْقَارِعَةُ ۝^۲ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝^۳
یَوْمَ یَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْتُوتِ ۝^۴ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ
كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝^۵

اووه لسم لوست :

د الفارعة سورة له (۲ _____ ۱۱) آیتونو (حفظ، تلاوت او تجوید)

قَامَا مِنْ ثَقَاتٍ مَوَازِينُهُ^ط فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ^٦
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ^ط فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ^٦ وَمَا
أَدْرَاكَ مَا هِيَةٌ^ط نَارُ حَامِيَةٍ^{١١}

اتلسم لوست :

د العاديات سورة له (۱ _____ ۲) آیتونو (حفظ، تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا^١ وَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا^٢ وَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا^٣
وَأَثَرَاتٍ بِهَا نَفْعًا^٤ فَوْسَطِنَ يَهُ جَمْعًا^٥ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ
لَكَنُودٌ^٦

نولسم لوست :

د العاديات سورت له (۷ _____ ۱۱) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)

وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۚ وَإِنَّهُ لَوِجِبٌ ۙ أَلَمْ يُعَلِّمْ
إِذَا بَعَثَ مَا فِي الْقُبُورِ ۙ وَحِصْلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۙ إِنَّ رَبَّهُمْ
بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ ۙ

۲- د تلاوت برخه:

شلم لوست:

د الفجر سورت له (۱ _____ ۸) آيتونو (تلاوت او تجويد)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
وَالْفَجْرِ ۝۱ وَبِأَيِّ حَشْرٍ ۝۲ وَالشَّمْعِ ۝۳ وَالْوَتْرِ ۝۴ وَالْأَيْلِ ۝۵ إِذَا
يَسُرُّ ۝۶ هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حَجْرِ ۝۷ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ
رَبُّكَ بِعَادٍ ۝۸ إِرْمَادًا تَالِحًا ۝۹ لَمْ يُخَلِّقْ مِثْلَهَا
فِي الْآلَادِ ۝۱۰

يو ويشتم لوست :

د الفجر سورت له (۹ _____ ۱۴) ايتونو (تلاوت او تجويد)

وَتَمُودَ ۝۱۱ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ يَا لَوْ أَدْرَأَهُ ۝۱۲ وَقَرَحُونَ ۝۱۳ ذِي
الْقُرُونِ ۝۱۴ الَّذِينَ طَعَنُوا فِي آيَاتِنَا ۝۱۵ فَكَثُرُوا أَقْبِيهَا ۝۱۶
الْفَسَادِ ۝۱۷ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝۱۸ إِنَّ
رَبَّكَ يَا أَمْرٌ صَادِقٌ ۝۱۹

دوه ويشتم لوست:

د الفجر سورت له (۱۵ _ ۲۰) آيتونو تلاوت او تجويد

قَامَتِ الْأَنْسَانُ إِذَا نَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ لِيَفْعُولَ
رَبِّي أَكْرَمُونَ ﴿٥﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيهِ رِزْقَهُ لَا
يَعْمُولُ رَبِّي أَهْلِبْنِي ﴿٦﴾ كُلًّا بَلَاءٌ لِّكُرْمُونَ الْيَتِيمَ ﴿٧﴾
وَلَا تَخْشَوْنَ عَلَى ظُلْمٍ مِنَ الْمُسْكِينِ ﴿٨﴾ وَتَأْكُلُونَ التَّرَاكِي
أَكْلًا لَّيًّا ﴿٩﴾ وَتُخْشَوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿١٠﴾

درويشتم لوست :

د الفجر سورت له (۲۱ _ ۲۴) آيتونو تلاوت او تجويد

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿١١﴾ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالنَّوَالِكُ
صَفًّا صَفًّا ﴿١٢﴾ وَجَاءَنِي يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ لَا يَوْمَئِذٍ
يَسْتَكْبِرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذُّكْرَى ﴿١٣﴾ يَقُولُ
يَا بَدِئْنِي فَقَدْ مَنّْتَ لِي خَيْرًا ﴿١٤﴾

خلير ويشتم لوست:

د الفجر سورت له (۲۵ _ ۳۰) ايتونو تلاوت او تجويد.

يَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَ آيَةٍ أَحَدٌ ﴿١٥﴾ وَلَا يُؤْتِي عِلْمَ
وَسْوَاقٍ أَحَدٌ ﴿١٦﴾ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْكَافِرَةُ ﴿١٧﴾ الْكَلْبُ الْبَاسِ
أُرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ﴿١٨﴾
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿١٩﴾ وَادْخُلِي جَنَّتِي ﴿٢٠﴾

۳- د حفظ برخه:

پنځه ويشتم لوست:

دلاندې حفظ شوو سورتونو مرجمه: الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص، المسد،
النصر، الكافرون، الكوثر، الماعون، قريش، الفيل، الهمزة، العصر، التكاثر،
القارعه او العاديات.

شپږويشتم لوست:

د الزلزله سورت له (۱_____۵) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)

أَعْرُضُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا
وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ أَعْيُنُهَا يَا أَيُّهَا
رَبِّكَ أَوْحَى لَهَا

اوه ويشتم لوست:

د الزلزله سورت له (۶_____۸) آيتونو (حفظ، تلاوت او تجويد)

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْيُنَهُمْ فَمِنْ
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

۳- د تلاوت برخه:

اته ويشتم لوست:

د الغاشية سورت له (۱ _____ ۱۱) آيتونو تلاوت او تجويد
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۝ وَجُودًا يُومِنُ خَاشِعَةً عَالِيَةً ۝
تَأْصِيئَةٌ ۝ تَصَلَّى نَارًا كَاحْمِيَةً ۝ لَسْتُ مِنْ عِلْمِ أَنْبِيَاءِ كَيْسٍ ۝
لَهُمْ طَعَامٌ الْأَرْضِ صَرِيرٍ ۝ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُعْنَى مِنْ جُودٍ ۝
وَجُودًا يُومِنُ تَأْصِيئَةً ۝ لَسْعِيهَا رَاضِيَةٌ ۝ فِي جَهَنَّمَ
عَالِيَةً ۝ لَا تَسْمَعُ فِيهَا أَصْوَابًا ۝

نه ويشتم لوست:

د الغاشية سورت له (۱۲ _____ ۲۰) آيتونو تلاوت او تجويد

فِيهَا عِلْمٌ جَارِيَةٌ ۝ فِيهَا سُرٌّ مَرْفُوعَةٌ ۝ وَأَكْوَابٌ
مَوْضُوعَةٌ ۝ وَنَسَارٌ مِصْفُوقَةٌ ۝ وَرَأْيُ مِبْتُوتَةٍ ۝
ط ۝ أَقْلًا يَنْظُرُونَ إِلَى الْأَيْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝ وَإِلَى السَّمَاءِ
كَيْفَ رُفِعَتْ ۝ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝ وَإِلَى الْأَرْضِ
كَيْفَ سُطِحَتْ ۝

د برشم لوست :

د الغاشية سورت له (۲۱ _____ ۲۲) ایتونو (تلاوت او تجوید)

فَذَكِّرْهُم بِآيَاتِنَا أَنْتَ مِنْ ذَكَّاةِ مَنْ يَدْعُونَ بِمُصِطَرِّهِمْ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا مَنْ
تَوَلَّى وَكُفِّرْ ۙ وَيُعَذِّبُهُ ۚ اللَّهُ الْعَزِيزُ ۚ إِنَّ آيَاتِنَا آيَاتٌ لَهُمْ ۗ
ثُمَّ إِنَّ آيَاتِنَا جِصًّا لَهُمْ ۚ

يو د يرشم لوست:

د الاحلى سورت له (۱ _____ ۹) آیتونو (تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۚ الَّذِي خَلَقَ قَسْوَمِي ۙ ۝۱ وَالَّذِي قَدَّرَ
وَهْدَايَ ۙ ۝۲ وَالَّذِي أَحْرَجَ الْمَرْحَى ۙ ۝۳ وَجَعَلَهُ غَنَاءً أَحْوَى ۙ ۝۴
سَنَعْرُفُكَ فَالْتَمِسْ ۙ ۝۵ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا
يَخْفَى ۙ ۝۶ وَيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ۙ ۝۷ فَذَكِّرْ ۚ إِنَّ نَعْنَنَ الْكَرَى ۙ ۝۸

دوه دېر ششم لوست :
د الاعلى سورت له (۱۰ _____ ۱۹) آيتونو تلاوت او تجويد

سَيَلَكُمُ مِنَ يَحْيَىٰ ۝ وَيُجِيبُهُمُ الْاِسْمُ الَّذِي يَدْعُو السَّارِ
الْكَبْرَىٰ ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ۝ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ ۝
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ۝ بَلْ تُؤَثِّرُونَ الْاِيمَانَةَ الدُّنْيَا ۝
وَ الْاٰخِرَةَ حَيْرَةً اَبْعَثْنَا لَهَا الْفَى الضَّحِيْفَ الْاَوَّلَىٰ ۝ صَحِيْفَ
اِبْرَاهِيْمَ وَمُوْسَىٰ ۝

دري دېر ششم لوست :
د الطارق سورت له (۱ _____ ۱۰) ايتونو تلاوت او تجويد
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

لَيْسَ ۝ وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝
الْحَجَرُ الْمَثَلَقِيُّ ۝ إِنَّهُ عَلَّاقٌ ۝ حَافِظٌ ۝
فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ ۝ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝
يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ اِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ
لَقَادِرٌ ۝ يَوْمَ تُجْعَلُ النَّسْرَ اَيْرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ حُوقَةٍ ۝ وَلَا
كَاصِي ۝

خلورد دېر ششم لوست:

د الطارق سورت له (۱۱ _____ ۱۷) آيتونو تلاوت او تجويد.

وَالسَّمَاءِ ۝ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْاَرْضِ ۝ ذَاتِ الْقَدْحِ ۝
اِنَّهُ لَعَوْلٌ ۝ فَصَلِّ ۝ وَمَا هُوَ بِاَلِهَزْلٍ ۝ اِنَّهُمْ يَكِيدُونَ
كَيْدًا ۝ اَوْ اَكِيدُ كَيْدًا ۝ وَتَهْتَلُ الْاَلْفِرَاسِ ۝
اَمْ هُمْ مَرْوِدًا ۝

پنجاهه د پر ششم لوست:
 د تير و حفظ شوو سورتونو مړ اجمعه. الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص،
 المسد، النضر، الكافرون، الكوثر، الماعون، قریش، الفيل، الهمزة، العصر،
 التكاثر، القارعه، العاديات او الزلزله.

شپږ د پر ششم لوست:

د البروج سورت له (۱ _____ ۹) آيتونو تلاوت او تجويد
 اُغُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
 وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ وَالْاَرْضِ الْمَوْجُودِ ۝ وَنَسَاهِیْ
 سَآءِ مَشْهُودِ ۝ فِیْ سَمٰوٰتِ الْاَعْلٰی ۝ وَذَاتِ
 الْاَوْقُوْدِ ۝ اِذْ هَمَّ عَلَیْهَا فُجُوْدٌ ۝ وَهَمَّ عَلٰی مَا یَفْعَلُوْنَ
 بِالْمُؤْمِنِیْنَ ۝ شَهُوْدٌ ۝ وَمَا نَعْمُوْا مِنْهُمْ اِلَّا اَنْ یُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ
 الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ ۝ الَّذِیْ لَهٗ مَلٰئِكَةُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۝ وَ
 اللّٰهُ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدٌ ۝ ط

اووه د پر ششم لوست:

د البروج سورت له (۱۰ _____ ۱۳) ایتونو تلاوت او تجويد.

اِنَّ الَّذِیْنَ فَتَنُوْا الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ یُتُوْا
 فَالَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمِ ۝ وَاَمَّا الَّذِیْنَ اٰتٰتِ الْاٰیٰتِ
 الْمُنٰوَا وَحَمَلُوْا الصَّلٰوٰتِ اَمَّ جَدَّتْ یُجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا
 الْاَنْهٰرُ ۝ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْاَكْبَرُ ۝ ط اِنَّ بَطْشَ رِیْاكَ
 لَشَدِیْدٌ ۝ ط اِنَّهُ هُوَ یُبْدِیْ ۝ ی وَ یُعِیْدُ ۝ ج

انته د برشم لوست :

د البروج سورت له (۱۴ _____ ۲۲) آیتونو تلاوت او تجوید

وَهُوَ الْعَظُمُورُ الْوَدُودُ^ط ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ^ط فَعَالِ الْمَا
يَرِيدُ^ط هَلْ أَمَّاكَ حَدِيثُ الْجَنُودِ^ط لَافِرْعَوْنَ وَتَمُودَ^ط
بَلِ الْآدَمِيِّينَ كَذِبَ أُولِي تَكْذِيبٍ^ط وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ^ط
بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ^ط فِي كِتَابٍ مُخْتَصِفٍ^ط

نه د برشم لوست :

د الانشقاق سورت له (۱ _____ ۹) آیتونو تلاوت او تجوید
أَعْرُذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ^ط وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ^ط وَإِذَا
الْأَرْضُ مُدَّتْ^ط وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ^ط وَأَذِنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ^ط يَا أَيُّهَا الْمَنَاسِكُ كَادِرُ إِلَى رَبِّكَ
كَأَنَّهَا فَهَلَيْفَتُهُ^ط فَانكأ من أوتى كتابه يمينه^ط
فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حَسَابًا بَاسِيرًا^ط وَيُعَلِّبُ إِلَى أَهْلِهِ
مَسْرُورًا^ط

خلو بینتم لوست :

د الانشقاق سورت له (۱۰_ ۱۹) آیتونو (تلاوت او تجوید)

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَأَاهُ فَطَهَّرَهُ ۙ فَسُوفَ يَدْعُوهُ
تُبَّوْرًا ۙ وَيَصْلِي سَعِيْرًا ۙ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِيهِ مَسْرُوْرًا
ۙ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَخُوْرَ ۙ بَلَىٰ ۙ إِنَّ شَأْنَ رَبِّكَ كَانَ بِهِ
بَصِيْرًا ۙ فَلَا أُنْسَ لِلسَّعْيِ ۙ وَالْأَيْلَ وَمَا وَسَىٰ ۙ
وَالْقَصِيْرَ إِذَا أُنْسَىٰ ۙ لِلرَّكِيْبِيْنَ جَنَّاتٍ ۙ طَيِّبَاتٍ ۙ

يو څلو بینتم لوست:

د الانشقاق سورت له (۲۰_ ۲۵) آیتونو (تلاوت او تجوید)

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِرُونَ ۙ وَإِذْ أَقْرَبَىٰ عَلَيْهِمُ الْفُرْكَانَ ۙ أَلا يُبْجِدُونَ ۙ
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَكْفُرُونَ ۙ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۙ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۙ أَلَا الَّذِينَ آمَنُوا وَحَمِلُوا
الْصَّلَاةَ ۙ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۙ

تکرار:

د تپرو حفظ شوو سورتونو: الفاتحي، الناس، الفلق، الاخلاص، المسد، النص،
الکافرون، الکوثر، الماعون، قریش، الفيل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه،
العايات او الزلزله، تکرار.

لومړی فصل: عقايد

لومړی لوست:

توحيد

هدف:

۱. د توحيد له معنا سره بلد تيا

۲. د الله تعالى د يو والي له ځيني د لايلو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ستاسي له نظره توحيد بايد څرنگه معنا شي؟

۲. آياتاسي کولی شی د الله تعالى پر يو والي باندې دليل اقامه کړی؟

څرنگه چې پوهېږو توحيد زموږ د دين له اصولو څخه يو مهم اصل دی.

توحيد يعنې چې مونږ پر واحد الله تعالى باندې ايمان لرو او يوازې د هماغه عبادت کوو. د الله تعالى پر يو والي باندې زيات دليل موجود دي. ځيني يې فلسفي دليل

دي چې يوازې د عقل په واسطه ثابتېږي. خو ځيني نور يې تجربوي دي چې د الله تعالى د مخلوقاتو له نظم او پيوستون څخه په مشاهدې او څېړنې ثابتېږي.

په قرآن کریم کې هم د الله تعالى پر يو والي باندې قانع کوونکي دليل راغلي دي. يو له هغو غوره دلايلو څخه د انبيا سورت په دوه ويشتم آيت کې داسې بيان شوی دی.

(لوکان فيهما الهة الا الله لفسدتا) که وای په ځمکه او اسمان کې نور معبودان او

حاکمان بي له الله تعالیٰ څخه نو خا مخا وړان شوي به وو دواړه. د دې لپاره چې د پورتنۍ آیت په دلیل را ورنې، باندې یوه شو لاندې مثال په پام کې نیسو: که ستاسې د کور په شان یو کور کې څو تنه دواک خاوندان وي او هر یو له نورو سره له مشورې پرته تصمیم و نیسي او لاس پکار شي په دغه کور کې به څه پېښ شي؟ ایا دا ډول کورنۍ نظام به تر ډېره پابېنت و مومي او که نه ډیر ژر به ړنگ او له مینځه ولاشي؟ همدا ډول که په یوې ولسوالۍ کې دوه ولسوالان، په یوه ولایت کې دوه والیان او یا په یوه هیواد کې دوه یا درې رئیس جمهوران وجود ولري، څه پېښې به را مینځ ته شي، که په جهان کې څو خدایان وجود ولري او هر یو په یوه کار لاس پورې کې، مثلاً: یو و غواړي یو موجود مینځ ته راوړي او بل یې ونه غواړي او یا یو و غواړي یو کار سرته و رسوي او بل یې مخالفت و کړي، په دې صورت کې به جهان له مینځه ولاړ شي. او دغه عجیب نظم چې همدا اوس پکې تر سترگو کېږي، و جود و نلري نو د جهان موجوده نظم او پیوستون د دې دلیل دی چې یوازې یو الله وجود لري چې هغه هماغه الله تعالیٰ دی چې مونږ یوازې د هغه عبادت کوو او یوازې د هغه تابع یو د هغه په عبادت کولو کې زموږ لوړوالی او کمال دی او د نورو عبادت او فرمان وړنه د انسانانو د بدبختۍ او پرېوتې لامل ګرځي.

ههڅو نه:

۱. زده کوونکي دي د توحيد د معنا په باره کې لږ تر لږه پنځه کرښې وليکي.
۲. زده کوونکي دي پر څو ګرويونو وويشل شي او د آيت شريف په باره کې دي و غږېږي.
۳. زده کوونکي دي په خپلو کتابچو کې د جهان د نظم څو مثالونه وليکي چې د الله تعالی پر يوالي باندې دليل وي.
۴. زده کوونکي دي يو له بل سره د دغو سيارو د نظم په باره کې چې انځور شوي دي، خبرې وکړي چې څه ډول د الله تعالی پر وجود باندې دلالت کوي.

ارزونه:

۱. د ورځې او شپې بدلون د ..... پر وجود دلالت کوي.
۲. آيت شريف د ..... دلالت کوي.
۳. عقلي دليل هغه دي.....

دوهم لوست:

عبادتې توحيد

هدف:

له عبادتې توحيد سره آشنایې.

پوښتنې:

۱. ایا پوهیږئ چې یوازي الله تعالی د عبادت وړ دی؟
۲. ایا ستاسې په ذهن له الله تعالی پرته بل څوک د عبادت وړ کېدای شي؟

الله تعالی یو دی او په هېڅ کار کې شریک نه لري، د ټولو شیانو پیدا یښت او اداره د هغه (ج) په قدرت کې دی او هغه هېچا ته اړتیا نه لري. ټولو پیغمبرانو د یوه الله لوري ته خلک را بللي دي او ورڅخه یې غوښتل چې د یوه الله تعالی تابع اوسي او خاص د هماغه عبادت وکړي.

د پیغمبر (ص) له اساسي شعارونو څخه چې د انسان د بري ضامن دي، یو هم د یوه الله اثبات او د نورو خدایانو نفی کول دي، لکه چې ویلي یې دي:

(قولوا لا اله الا الله تفلحوا) یعنی ووايئ چې پرته له یوه الله (ج) څخه بل څوک د عبادت وړ نشته بریالی به شی.

نو یوازي الله تعالی د عبادت او ثنا لائق او د اطاعت او بندگۍ وړ دی. د تل لپاره ښایي چې د هغه (ج) فرمان ورونکي و اوسو، البته په پام کې ولرو چې د اسلام د ستر پیغمبر (ص) او د هغه د نیکو پیروانو مینه او محبت له عبادتې توحيد سره منافات نه لري ځکه چې هېڅ یو مسلمان، پیغمبر (ص) د الله (ج) په پرته محترم نه شمیري او

نه يې عبادت کوي بلکې د الهي دربار د يوه مقرب بنده په حيث ورڅخه د الله (ج) په وړاندې د شفاعت کولو هيله لري.

فعاليت

۱. عبادتي توحيد په پنځو کرښو کې توضیح کړئ.
۲. د عبادتي توحيد توپير له ذاتي توحيد سره بيان کړئ.

ارزونه:

۱. ايا زده کوونکي د عبادتي توحيد پر معنا پوهيد لي دي؟
۲. ايا زده کوونکو د عبادتي توحيد او ذاتي توحيد تفاوت درک کړي دي؟

د الله تعالى صفات

دریم لوست:

هدف:

۱. د الله تعالى له ځینو صفتونو سره آشنايي.
۲. د الله تعالى د ذات پر یووالي باندي پوهیدل.

پوښتنې:

۱. د الله تعالى له کومو صفتونو سره آشنايي لری؟
۲. ایا د الله تعالى ذات او صفات سره یو دي او که توپیر لری؟

الله تعالى داسې صفتونه لري چې پېژندل یې زموږ لپاره ضروري دي. په عمومي ډول الله تعالى د دوو ډولو صفتونو لرونکی دی. (۱) ثبوتي صفتونه (۲) سلبي صفتونه.

ثبوتي صفتونه هغه دي چې الله تعالى لره ثابت دي. او سلبي صفتونه هغه دي چې وجود یې د الله تعالى لپاره نه ثابتیږي. د مثال په ډول: حیات د الله تعالى یو ثبوتي صفت دی دغه صفت د الله تعالى لپاره ثابت دی.

سلبي صفتونه بیا هغه ډول دي چې له الله تعالى څخه نفی کېږي، لکه چې وایو الله تعالى جسم نه دی.

د الله تعالى د صفتونو وېش داسې هم شوی دی چې صفتونه یا د الله تعالى په ذات پورې تړلي دي او یا د الله تعالى په فعل پورې لکه د حیات صفت چې د الله تعالى تر ذات پورې تړاو پیدا کوي.

او د خالقیت صفت د الله تعالى په فعل پورې تړاو پیدا کوي.

يعني څرنگه چې الله تعالیٰ د خلق (پیداښت) عمل سرته رسوي په دغه صفت نومول کېږي.

د الله تعالیٰ ځینې مهم صفتونه په لاندې ډول سره دي:

۱- قدرت	۶- خالق	۱۱- ځای نه لري
۲- علم	۷- ازلي	۱۲- شریک نه لري
۳- حیات	۸- جسم نلري	۱۳- بې نیازه دی
۴- اراده	۹- په دنیا کې لیدل کېږي نه	
۵- قدیم	۱۰- ظلم نه کوي	

هڅو نه:

۱. زده کوونکي دي د ذاتي او فعلي صفتونو فرق په خپلو کتابچو کې وليکي.

۲. هغه صفتونه چې د لوست په وروستی برخه کې راغلي په غور سره ولولې ثبوتي او سلبي صفات سره جلا کړئ.

ارزو نه:

۱. له زده کوونکو څخه دي وغوښتل شي چې د ذاتي ثبوتي او ثبوتي فعلي او ذاتي سلبي او سلبي فعلي صفتونو مثالونه راوړي.

علوم لوست:

معجزه

هدف:

۱. د معجزې له معنا سره آشنایي.
۲. د پیغمبرانو له مختلفو معجزاتو سره بلد تیا.

پوښتنې:

۱. د معجزې پر معنا پوهیږئ؟
۲. د پیغمبرانو(ع) له معجزو سره بلد یاست؟

لکه چې پوهیږو الله تعالیٰ ډېر پیغمبران(ع) د انسانانو د لارښوونې لپاره رالیرلي دي خو کله به چې کوم امت ته پیغمبر لېږل کېده نو خلکو به ورڅخه د خپلې پیغمبرۍ د ثبوت لپاره د معجزې غوښتنه کوله. له الهي پیغمبرانو څخه به معمولاً داسې کارونه صاد رېدل چې عام وگړي به یې له سرته رسولو څخه ناتوانه وو. دغسې کار ته معجزه وايي. ځکه چې نور خلک یې له سرته رسولو څخه عاجز او کمزوري دي. معجزه دومره مشهوره ده چې هر وخت به چا د پیغمبرۍ دعواه وکړه نو خلکو به ورڅخه د معجزې غوښتنه کوله نو هر پیغمبر(ع) به د خپلې زمانې له شرایطو سره سم خپله معجزه ښودله. په قرآن کریم کې د یو شمیر پیغمبرانو(ع) د ځینو

معجزو نمونه اخستل شوي دي ، لکه د موسي عليه السلام خو معجزې چې په لاندې ډول.

۱. فرعون ټول ساحران را ټول کړل او جدي غوښتنه يې ور څخه وکړه چې موسی عليه السلام ته په مقابلې کولو سره ماتي ورکړي. ساحرانو خپل سحر ونه واچول بيا يې موسی عليه السلام ته وويل که مقابله کولی شى نو وار دې دی موسی عليه السلام خپله امسا و غورځوله او د یو لوی بڼا مار په شکل کې يې د ساحرانو ټولې سحري کړنې ترستونې تیرې کړې.
۲. موسی عليه السلام به لاس په خپل گروان کې د تنه کړ چې را بهر به يې کړ نو د نور په شان به ځلېده.

د عیسی (ع) ځینې معجزې په لاندې ډول سره دي.

۱. عیسی (ع) به د الله تعالی په اجازې د پیس پر بیماری، باندې اخته کسانو ته شفا ورکوله.
۲. د الله تعالی په اذن به يې له ختمو څخه د مرغانو څیرې جوړولې او بیا به يې پکې پو کړل ژوندي مرغان به شول او هواته به والوتل.
۳. د الله تعالی په اذن به يې مړي ژوندي کول.
۴. یوه ورځ د عیسی عليه السلام پارانو ورڅخه د الله تعالی له لوري د دسترخوان د نازلیدلو غوښتنه وکړه عیسی عليه السلام دعا وکړه ، سمه ستي له خور و ډک دسترخوان ورته د الله تعالی له لوري را کوز کړای شو.

د اسلام پيغمبر محمد مصطفي (ص) هم ډېرې معجزې درلودلي چې تر ټولو مهمه معجزه يې قرآن کریم ده.

۱. د لوست لنډيز په لسو کرښو کې وليکئ.

۲. د پيغمبرانو(ع) څو نورې معجزې چې په قرآن کریم کې ذکر شوي وليکئ.

۱. ایا زده کوونکي د معجزې پر سمه معنا پوره شوي دي؟

۲. ایا زده کوونکي له ذکر شوو معجزو سره په ښه توګه آشنا شوي دي.

پنځم لوست:

د رسول الله (ص) معجزې

هدف:

۱. د الهي پیغمبر له معجزو سره بلد تیا.

۲. د اسلام د پیغمبر (ص) له ستري معجزې (قرآن کریم) سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آیا پوهیږئ چې قرآن کریم زموږ د پیغمبر (ص) تر ټولو لویه معجزه ده؟

۲. آیا پوهیږئ چې زموږ د پیغمبر (ص) دغه معجزه همیشۍ ده؟

زهرا او لطیفه تل یو ځای ښوونځي ته ورتللي، پر یوې څوکۍ به د یوه میز تر شا کښینا ستلي. دواړو به د ښوونځي پر لاره د علمي مطالبو په باره کې خبرې اترې کولې. یوه ورځ یې چې له خپل دیني ښوونکي څخه د نبوت او انبیاو ورځ) په باره کې څه اورېدلې و. د دې لپاره چې د کتاب مطالب او د ښوونکي وینا وي یې ښې زده کړې وي د پیغمبرۍ د نښانو په اړه یوې له بلې سره خبرې اترې کولې. زهره له لطیفې څخه و پوښتل: د اسلام د پیغمبر (ص) تر ټولو مهمه معجزه څه ده؟ لطیفې له لږ فکر کولو وروسته په موسکا وویل: پوهیږې هر پیغمبر د خپل حقانیت د اثبات لپاره یوه یا څو معجزې لري. د مثال په ډول د موسي علیه السلام امسا په ښامار بدله شوه. او یا دا چې عیسی علیه السلام مړي ژوندي کول. د اسلام پیغمبر (ص)

هم د خپلې پیغمبرۍ د اثبات لپاره معجزې لرلې. که څه هم له رسول الله (ص) څخه خورا زیاتې معجزې لیدل شوي دي خو تر ټولو غوره یې (قرآن کریم) دي چې تل پاتې دی. زهرا د دې لپاره چې د (قرآن) پر اعجاز باندې ښه پوه شي ، وپوښتل: (قرآن کریم) څرنگه معجزه ده؟

لطيفي چې هېڅکله به یې په یې فکری، سره خبرې نه کولې ، لږ ځنډه یې سوچ وکړ. داخل یې د دې پر ځای چې د زهرا ځواب پخپله و وایي ، و ویل:

دې پوښتنې ته باید پخپله ځواب و وایاست.

زهرا وویل: تر کومه ځایه چې زه پورهېږم قرآن کریم له څو پلوه معجزه ده. د بیان د ښکلا (بلاغت) له پلوه او په راتلونکې کې د علمي خبرداریو له پلوه ، ځکه چې داسې زیات شیان پوهانو د قرآن کریم د نزول له زمانې څخه ډیرې پسرۍ وروسته کشف کړي چې لایخوا په قرآن کې ورته اشارې شوي دي.

لطيفي وویل: په رښتیا عجیبه ده. د قرآن ځانګړتیا د نورو پیغمبرانو (ع) پر معجزو باندې په همدې اساس ده چې قرآن یوه علمي معجزه ده.

په خبرو خبرو کې دواړه هغې دوه لارې ته رسیدلي وي چې ناچاره یوه له بلې خدای په امانې واخلي ، نور بحث یې بلې ورځې ته پرېښود.

ههڅو نښه:

۱. قرآن کریم څه ډول معجزه ده؟

۲. د اسلام د پیغمبر (ص) معجزه د نورو پیغمبرانو (ع) له معجزو سره څه تفاوت لري؟

ارزو نښه:

محترم ښوونکی دي له زده کوونکو څخه پوښتنې وکړي چې قرآن کریم څرنگه یوه تل پاتې معجزه ده، نمرې دي ورکړي.

شپږم لوست:

معاد

هداف:

۱. د معاد له معنی او مفهوم سره آشنايي.
۲. له برزخ او د هغه له مفهوم سره آشنايي.

پوښتنه:

۱. آیا پوهیږئ چې په قیامت کې څه کېږی؟

د دین له اصولو څخه پنځم اصل ایمان لرل دي په معاد باندې معاد یعنی دا چې انسان له مړینې وروسته د دوهم ځل لپاره بیا را ژوندی کېږي او ټولې کړنې یې محاسبه کېږي. دغه اصل په ټولو آسماني ادیانو کې تر سترگو کېږي په هر مذهب کې چې پر قیامت باندې باور لرل وجود و نه لري، الهی دین او مذهب ورته نه شو ویلی.

ټول پیغمبران او آسماني کتابونه پر دې مطلب باندې اتفاق لري چې د انسان ژوند په مرگ باندې پای نه مومي بلکې د دغه ژوند پای ته رسېدلو سره یو بل جهان وجود لري چې هر څوک پکې د خپلو نیکو عملونو جزا او د بدو کارونو سزا گوري. په قرآن عظیم الشان کې د معاد مسئلې ته خاصه پاملرنه شوي ده، د توحید له موضوع وروسته چې د پیغمبران(ع) په تعلیماتو کې تر ټولو اساسي مسئله ده، د معاد موضوع ده چې تربیتي پایلې یې زیات اهمیت لري. له خدای پېژندنې وروسته زیاتو آیتونو د معاد تر مسئلې پورې اړه نیولې ده او په مختلفو نومونو باندې راوړل شوي ده چې هر یو یې د معاد له حوادثو څخه د یوې حادثې په ګوته کوونکی دی.

يوم القيامه (د قيامت ورځ) يوم الحساب (د حساب ورځ) يوم الدين (د جزا ورځ)
يوم الندامه (د پښیمانتیا ورځ) يوم الحكم (د فیصلې ورځ) يوم الحسرة (د نا امیدۍ
ورځ) او يوم المسئله (د پوښتنې کولو ورځ).

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې دوه دوه په خپلو مینځو کې د قیامت د ورځې په اړه سوال
او ځواب وکړي چې د څه لپاره ده.

۲. زده کوونکي دې درې درې تنه په خپل منځ کې خبرې اترې وکړي چې
انسانان ولې باید له نا وړه کارونو څخه ځان وژغوري.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي د معاد په معنی او هدف پوره شوی دي؟

اووم لوست:

د رحمت نبوي

هداف:

د پيغمبر صلی الله عليه و اله وسلم له شخصيت او ژوند سره بلد تيا.

پوښتنې:

۱. تاسې د اسلام ستر پيغمبر په کومه اندازه پيژنئ؟
۲. آیا پوهيږئ چې د اسلام ستر پيغمبر په خپل امت څه بر زړه سواندي و؟

د اسلام قدر من پيغمبر څه مهربان او زړه سواند و. سخت کړاونه يې پخپل ځان کال تر څو خلک نور هم اسلام ته مخ کړي او د دنيا او آخرت سعادت ور په برخه شي. ښه به وي چې په دې باره کې قرآن کریم ته مراجعه و کړو چې الله تعالی څه فرمايلي دي. د توبي سوره په (۱۲۸) آيت کې الله تعالی فرمايي: (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزيز عليه ما عنتم حريص عليكم بالمؤمنين روف الرحيم) يعنی خامخا په تحقيق راغلی دی تاسې ته يو رسول له جنسه ستاسې چې څه سخت دروند دی پر ده باندي هغه کار چې تاسې تکليف مومي له هغه څه پر حرصاک دی په هدايت ستاسې خاص پر مؤمنانو باندي نهايت شفيق څه مهربان دی. هر کله به چې څوک د اسلام پر مبارک دين مشرف کېدل نو رسول الله (ص) به څه پر زيات خوښيده، ځکه چې دغه کس به د دنيا او آخرت سعادت ته رسېده. تاريخ گواه دی چې رسول الله (ص) به هر څه ول ستړي او ترخي کاللي تر څو مسلمانان لا زياتي کاميابي تر لاسه کړي. هغه (ص) په هېڅ قيمت حاضر نه شو چې له خپلې دندې څخه چې د انسانانو لارښوونه ده لاس واخلي. يو ځل د قریشو کفار ورته وړانديز وکړ چې د اسلام د مبارک دين له تبليغ نه لاس واخله. مونږ حاضر يو هرڅه چې غواړي درېي کړو. نبي عليه السلام ورته وويل:

د الله تعالیٰ پر ذات مہی دی سو گند وی چي کہ لمر په یوه لاس کي او سپوږمې په بل لاس کي راته کېږدي (د دنیا قیمتي شیان راته را کړي) نه غواړم له دغه کار څخه لاس په سر شم ځکه چي پیغمبر (ص) نه غوښتل د انسانانو هدایت ته له را بللو څخه لاس واخلي او خلک په بې لاریو، گمراهی او جهالت کي د تل لپاره پاتې شي.

هڅو نه:

۱. د لوست لنډیز ولیکئ.
۲. د قرآن کریم مبارک آیت له معنی سره په یاد و یاد کړئ.
۳. د مسجد د امام په مرسته پرامت باندي د پیغمبر (ص) د زړه سوي نور موارد ذکر کړئ.

اتم لوست:

د امامانو پيژندنه

هدف:

د اهل بيت د امامانو له شخصيت او ژوند سره آشنائي.

پوښتني:

۱. ايا امام پيژنئ؟

۲. ايا امام باقر(ع) پيژنئ؟

امام باقر(ع):

زمونږ پنځم امام، امام محمد باقر د امام سجاد (ع) زوی په ۵۷ هـ کال په مدينه منوره کې زېږېدلی او د ۵۷ کلونو په عمر په ۱۴ هـ کال په شهادت ورسېد او د بقیع په هدیره کې خاورو ته سپارل شوی دی. هغه (ع) ډېر لوی عالم و زیات شمیر شاگردان یې روزلي وو. امام باقر(ع) د اسلام د مقدس دین د رواجولو په اړوند د ستاینې وړ کوبښونه کړی دی.

امام جعفر صادق (ع):

زمونږ شپږم امام، امام جعفر صادق (ع) د امام محمد باقر(ع) زوی دی. امام جعفر صادق (ع) د ۸۳ هـ کال د ربیع الاول په (۱۷) د مدینې منورې په بنسار کې زېږېدلی او په کال ۱۴۸ هـ د ۲۵ کلو په عمر په شهادت ورسېد امام جعفر صادق (ع) هم د بقیع په مشهوره هدیره کې خاورو ته سپارل شوی دی.

امام موسی کاظم (ع):

زموڼ: اووم امام موسی کاظم دی، د پلار نوم یې امام جعفر صادق (ع) دی د مور نوم یې حمیده ده. امام کاظم (ع) په ۱۲۸ هـ کال د صفري د میاشتي په (۷) نیټه دنیا ته راغلی او په ۱۸۳ کال د هارون الرشید په زمانه کې د بغداد په زندان کې په شهادت ورسېد.

امام کاظم د بغداد لمر پرېواته ته د قریشو په هدیره کې چې اوس مهال د کاظمیه په نامه یادېږي خاوروته وسپارل شو.

امام علي بن موسی الرضا (ع):

زموڼ: اتم امام علي د امام موسی کاظم (ع) زوی دی چې پر امام رضا (ع) باندې شهرت لري، مور یې بی بی نجمه نومېږي. امام رضا (ع) په ۱۴۸ هـ کال د ذی القعدة د میاشتي په یوولسمه په مدینه منوره کې دنیا ته راغلی او په ۲۰۳ هـ کال د صفري د میاشتي په ۲۹ نیټه په شهادت ورسید چې د خراسان په طوس نومي ځای کې چې اوس په مشهد مقدس باندې یادېږي دفن دی.

هڏخو نه:

۱. ڊالوسٽ په غور سره ولولئ او لاندي جدول ډک کړئ:

شماره	د امام نوم	د پلار نوم	د زېږدلو نېټه	د وفات کال	عمر	مدفن
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						

ارزونه:

۱. امام محمد باقر(ع) په کال خاوروته سپارل شوی دی.
۲. امام جعفر صادق(ع) په کال د نيافته راغلی دی.
۳. امام موسي کاظم(ع) په کال په شهادت ورسېد.
۴. امام رضا(ع) په کال زېږېدلی دی.

دوهم فصل: فقه د لمانځه مکروهات

نهم لوست:

هدف:

۱. د لمانځه له مکروهاتو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آیا د لمانځه مکروهات پيژنئ؟

۲. ستاسي په نظر که څوک په لمانځه کې مکروه کار تر سره کړي آیا لمانځه يې باطلېږي؟

په جعفري فقه کې مکروه هغه کار ته ويلی کېږي چې نه کول يې بهتر دي. ولي کول يې هم گناه نه لري خدای تعالی خپلو بندگانو ته د هغه په کولو کومه سزا نه ورکوي په لمانځه کې هم مکروهات هغو کارونو ته ويلی کېږي چې نه کول يې ښه دي ولي که چا وکړل د لمانځه ثواب يې کمېږي خو لمانځه يې نه باطلېږي ځيني له مکروهاتو نه په دې ځای کې لولو.

۱. په لمانځه کې له لاس يا گوتو سره لوبې کول

۲. سترگې پټول

۳. د حمد يا سورت يا ذکر ويلو پر مهال د افرادو يا اشياوو د غږ اوږېدنې په غرض چوپ کېدل

۴. د لږ وخت لپاره ښي او کښې لوري ته مخ اړول.

۵. د هر هغه کار کول چې خشوع او خضوع له مينځه وړي.

هڅونه:

۱. د مکروه معنا په خپلو کتابچو کې توضیح کړي.
۲. د لمانځه مکروهات یو ځل په خپلو کتابچو کې ولیکئ.
۳. د مسجد شریف د امام په مرسته د لمانځه د مکروهاتو نور موارد پیدا کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي د مکروه پر معنا پوهېدل دي؟
۲. آیا زده کوونکي د لمانځه مکروهات پېژندل دي؟

لسم لوست:

د آیات لمونځ

هدف:

۱. د زده کونکو آشنا کیدل د آیات له لمانځه سره.

پوښتنې:

۱. آیا پوهیږئ چې د آیات لمونځ په کومو حالاتو او واقعاتو کې لوستل کېږي.

د آیات لمونځ د څلورو شیانو لپاره واجبهېږي:

۱- کله چې لمړ تندر ونیسي، ۲- کله چې سپوږمۍ تندرونیسي، ۳- د زلزلي په

وخت. ۴- د تندر برېښنا او سختو تیزو بادونو په وخت چې اکثره خلك ووېروي.

د آیات د لمانځه د ادا کولو طریقه:

د آیات لمونځ دوه رکعتونه دي چې هر رکعت یې پنځه رکوع لري. هر کله چې اودس وکړو او د قبلي په طرف ودرېږو نیت کوو د مثال په توګه وایو چې د زلزلي په خاطر لمونځ کوم چې الله تعالی ته نږدې شم او تکبیر ((الله اکبر)) وایو. وروسته بیا د حمد سورت او یوبل د قرآن کریم سورت لولو او رکوع ته څو بیا درېږو او د دویم ځل لپاره د حمد سورت د قرآنکریم له یوبل سورت سره لولو او رکوع ته څو او په همدې ډول سره دې کار ته دوام ورکوو تر پنځمې رکوع پورې. وروسته له پنځمې رکوع څخه سجده کې ته څو او دوه سجده کې کوو او بیا ودرېږو او دوهم رکعت د لومړي رکعت په شان ادا کوو او وروسته له دوهمې سجده کې څخه تشهد لولو او سلام ګرځوو. د آیات لمونځ کولی شو چې په لنډه توګه سره هم ادا کړو. مثلاً وروسته د

تکبیر احرام خضه د حمد سورت لو لو او وروسته بیا یو سورت په پټځو برخو ویشو او له هري برخي خضه وروسته یوه رکوع کوو. لکه: بسم الله الرحمن الرحيم رکوع، قل هو الله احد رکوع، الله الصمد رکوع، لم یلد و لم یولد رکوع، و لم یکن له کفواً احد رکوع.

هڅونې:

۱. زده کوونکي دې په درې څلورو ډلو وویشل شي او د آیات د لمانځه په باره کې دې یو له بل سره خبرې وکړي.
۲. د آیات لمونځ په عملي توګه سره ادا کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د آیات د لمانځه د ادا کولو طریقه زده کړې ده؟

يوو لسم لوست:

د جمعي لمونځ

اهد اف:

۱- د جمعي د لمونځه پيژندنه

۲- د جمعي د لمونځه له اهميت سره آشنايي

پوښتنې:

۱. آیا د جمعي لمونځ مو يا د دی؟

۲. آیا د جمعي په لمونځه کې گډون کوئ؟

اسلام يو داسې جامع او هر اړخيز دين دی چې د فرد او ټولني د ژوندانه په ټولو مراحلو کې د بشر اړتيا وټه خاصه پاملرنه لري د هغه موافق يې د ټولنيز ژوندانه په بيلا بيلو دورو کې د انساني ژوند د بهبود او ښه والي لپاره عملي کړنلارې په نظر کې نيولې دي.

د جمعي لمونځ او په جماعت سره د لمونځه ادا کول او داسې نور د ير الهي واجبات او عبادات دي چې د اخوت او ورور گلوی د روحیې د تقویې او پر دیني او انساني معیارونو باندې د انساني اړیکو د ټینګښت لپاره خورا گټور او ارزښتناک دي. د جمعي لمونځ د ولی العصر د نشتوالي په وخت کې يو اختیاري واجب دی يعنې د جمعي په ورځ کولی شو د ماسپینين لمونځ اداء کړو او هم کولی شو چې د جمعي لمونځ اداء کړو، ولي په روایاتو کې د جمعي د لمونځه پر اداء کولو باندې ټینګار شوی دی او له دې څخه معلومېږي چې د جمعي د ورځې په ماسپینين کې د جمعي د لمونځه اداء کول غوره او ثواب يې د ماسپینين د لمونځه له ادا کولو څو چنده زیات دي. د جمعي لمونځ باید په جماعت سره اداء کړای شي او په انفرادي ډول کول يې صحيح نه دي.

د جمعې لمونځ د سبا د لمانځه په شان دوه رکعتونه دي ولي د جمعې لمونځ دوه قنوتونه لري چې لومړنی قنوت يې د لومړي رکعت له رکوع څخه د مخه او دوهم قنوت يې د دوهم رکعت له رکوع څخه وروسته دی. د جمعې د لمانځه بل فرق د سبا له لمانځه سره په دې کې دی چې د جمعې لمونځ د دوه خطبو لرونکی دی چې د خطبو لوستل يې هم د لمانځه په شان واجب دي او بايد چې پخوا د جمعې له لمانځه څخه د امام له خوا واورولی شي؟

امام ته لارمه ده چې د جمعې د لمانځه په خطبو کې مسلمانان له سياسي او ټولنيز حالت او وضع څخه باخبر کړي او د مسلمانانو د ديني او دنياوي بڼې گڼو او مصالحو يادونه وکړي.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې د جمعې د لمانځه د اقامې په اړوند په دوه کسيزه گروپونو کې يو له بل سره خبرې وکړي.
۲. زده کوونکي دې د جمعې د خطبو په باره کې يو له بله څخه پوښتني وکړي.

دولسم لوست:

د اختر لمونځ

هدف:

۱. د اختر ونو د لمانځه له وخت او طريقي سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ايا تر اوسه مو د اختر لمونځ اداء كړى دى؟

۲. د اخرونو رواړه او لوى اختر لمونځ د جمعې له لمانځه سره څه ورته والى لري؟

د اخرونو لمونځ د جمعې د لمانځه په څېر دوه ركعته دى او په لاندې ډول اداء كېږي:

د نيت كولو او د احرام له تكبير نه وروسته د حمد سورت د يو بل سورت په ملتيا لوستل كېږي. د سورت له لوستلو وروسته په لمړۍ ركعت كې پنځه تكبيرونه دي او له هر تكبير نه وروسته قنوت دى له پنځم قنوت نه وروسته تكبير وايي ركوع ته ځي له ركوع وروسته دوه سجدي كوي او درېوي. په دوهم ركعت كې د حمد او يو بل سورت له لوستل وروسته څلور تكبیره دي او له هر تكبير څخه وروسته قنوت لوستل كېږي لكه د لومړي ركعت په څېر، له څلورم قنوت څخه وروسته ركوع او سجده كوي. له تشهد او سلام اوونې وروسته لمونځ پاى ته رسوي. بيا وريسي امام دوه خطبي لولي.

د اخترونو او جمعي په لمونځونو کې يوازې امام حمد او يو بل سورت لولي
نور ډکرونه به هم امام او هم مقتدي لولي. د خطبې په پای کې د اسلامي ټولني
د خير او مصلحت لپاره دعا کوي.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دي په درې کسيزو گروپونو کې د دواړو اخترونو د لمانځه
د اداء کولو د طريقي په باره کې يو له بل څخه پوښتني وکړي.

ارزونه:

۱. ايا څوک کولی شي د اخترونو د لمانځه د کولو طريقه توضيح کړي؟

د یاد لسم لوست:

قضایي لمونځ او احکام یې

هدف:

۱- د قضایي لمانځه د اداء کولو د وخت او ترتیب پېژندنه

پوښتنې:

۱- آیا څوک کولی شي د قضایي لمانځه د ادا کولو ترتیب بیان کړي؟

قضایي لمونځ هغه لمانځه ته ویلی کېږي چې له خپل شرعي وخت څخه بهر اداء کېږي، مثلاً: د سبا لمونځ چې د کوم عذر له مخې په خپل معلوم وخت کې اداء شوی نه وي په بل وخت کې اداء کړای شي.

د واجب لمانځه قضایي واجب دی، که چېرې د هېرېدنې او یا خوب له وجهې د چا لمونځ قضا شي، د یاد بدلېدلو او یا له خوب څخه د ویننېدلو په وخت کې دې ترترره بې له ځنډه اداء کړي.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې د قضایي لمانځه او د هغه د ادا کولو د ترتیب په باره کې په ډلېزه توګه مباحثه وکړي.
۲. زده کوونکي دې د سوال او ځواب په ډول په خپلو کې د قضایي لمانځه د نیت په باره کې خبرې وکړي.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د قضایي لمانځه د ادا کولو طریقه زده کړې ده؟

خواړ لسم لوست:

په قرآن کریم کې و اجبي سجدي

هدف:

۱. د قرآن کریم د واجبي سجدي د ځایونو زده کول.

پوښتنې:

۱. ایا پوهیږئ چې د قرآن کریم په کومو سورتونو کې سجده و اجبېږي؟

قرآن کریم د انسانانو د هدایت لپاره د ۲۳ کلونو په اوږدو کې پر پیغمبر (ص) نازل شوی دی. قرآن کریم د انساني ژوندانه د ټولو اړخونو لپاره ځانگړي لارښوونې لري. یو شمیر آیتونه سجده لري یعنې کله چې څوک هغه آیت تلاوت کړي باید سجده وکړي خو د قرآن کریم په څلورو آیتونو کې واجب سجدي دي، که څوک دغه آیت پخپله تلاوته کړي او یا یې له بل څخه واورې حتماً باید سجده وکړي. دغه څلور آیتونه په لاندې ډول دي.

۱- السجدي سورت	یویشتمه پاړه ۱۵ آیت
۲- د فُصَلت سورت	څلور ویستمه پاړه ۳۸ آیت
۳- د یُنحُم سورت	او ویستمه پاړه ۶۲ آیت
۴- د علق سورت	دیرشمه پاړه ۱۹ آیت

د قرآن کریم په واجبه سجده کې لاندې اذکار ویلی کېږي لاله الا الله حقاً لاله الا الله ایماناً ایماناً و تصدیقاً لاله الا الله عبودیه و رقاً سجده لک یا رب تعبداً ورقاً لامستنکفاً و لامستنکبراً بل انا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ خائفٌ مستجیرٌ.

هڅو نه:

۱. زده کوونکي دي د هغو سورتونو چي واجب سجدي لري په دري کسيزه گروپونو کې سره نومونه واخلې.
۲. زده کوونکي دي د واجب سجدي اذکار په دوه کسيز گروپ کې په يادو ياد کړي.

ارزونه:

۱. ايا د قرآن کریم د واجب سجدي ذکر په يادو ويلی شی؟

دریم فصل: آداب او اخلاق

پنځم لوست:

فضایل او اخلاقي مکارم

هدف:

۱. له فضایلو او اخلاقي مکارمو سره آشنايي.
۲. له هغو شیانو سره آشنايي چې په انسان کې د اخلاقي فضایلو د شتون لامل ګرځي.

پوښتنې:

۱. ستاسې له نظره اخلاقي فضایل څه شی دي؟
۲. آیا پوهېږئ چې د اسلام مبین دین پر اخلاقي فضیلتونو باندې زیات ټینګار کړی دی؟

نیک خوږو نه هغه څه دي چې اسلام ور باندې ډېر ټینګار لري. پیغمبر (ص) و فرمایل: د دې لپاره مبعوث شوی يم چې اخلاقي مکارم بشپړ کړم. د پیغمبر (ص) د دې وینا معنا داده چې د اخلاقي فضیلتونو اهمیت دومره زیات دی چې د رسالت هدف ګڼلی شوی دی.

اخلاقي فضایل له هغو اخلاقي خوږونو څخه عبارت دي چې الله پاک ، انساني عقل او وجدان او پاک انسانان یې خوښوي. مونږ باید هڅه وکړو ترڅو نیکو خصلتونو وپېژنو او په عمل کې یې پلي کړو. مونږ له ناوړې محیط او بدو دوستانو څخه په څنګ و اوسو چې زموږ اخلاق را خراب نه کړي.

د زړه سوانده بنوونکو خبرو ته غوږ نیوی ، د اخلاقي او دیني کتابونو لوستل او د لویانو پند ته غوږ ایښودل ، د بنو اخلاقو په لاس ته راوړنه کې په زړه پورې مرسته کوي .
بنه اخلاق انسانان پخپلو کې سره مخلص دوستان جوړوي او مینې ته وده ورکوي .

هڅونه:

- ۱- د مسجد د امام په مرسته پنځه اخلاقي فضیلتونه ولیکئ .
- ۲- د نبوي حدیث په باره کې خپل نظر ولیکئ .

شپاړسم لوست:

امانت ساتل او په عهد وفا

هدف:

۱. له امانت ساتلو سره آشنايي

۲. د امانت ساتلو په باره کې د اسلام له نظر سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. امانت ساتل زموږ په ژوند کې څه اهميت لري؟

۲. که خلک په امانت کې خيانت وکړي او پر وعدي باندي وفا ونه کړي څه به پيښ شي؟

د اسلام په مابين دين کې پر امانت ساتلو او پر وعدي وفا کولو باندي خورا ټينگار شوی دی. الله تعالیٰ په قرآن کریم کې امانت ساتل او پر وعدي وفا کول د مسلمانانو صفتونه ښوولي دي: (وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ)

(د المؤمنون سورت (۸) آيت.)

دوو شپږو چې تل يې خپلې گډې يو ځای څرولي، وعده وکړه چې سبا به خپلې گډې پلاني ځای ته چې شننه وانښه لري بيا يو، سبا چې يو شپاڼه خپلې گډې همغه ځای ته بوتلې گوري چې هغه بل شپون هلته رسيدلی خو نه پرېږدي چې گډې يې وڅري. پوښتنه يې وکړه: ولې دې گډې څرته نه پرېږدي
ملگريې ځواب ورکړ:

څنگه چې له تاسره مې وعده کړې وه چې يو ځای به راځو، ځکه خو نه غواړم چې ستا دگډو له را رسېدو مخکې دې ځما گډې په وښو کې وڅري.

هو دوستانو! کومه و چي واوربده د الله تعالی د رسول محمد (ص) قصه ده. نوموړي قصه د عمار (رض) له خولي را نقل شوي ده چي له بعثت څخه پرومبی يي د رسول الله (ص) سره جوړه شيني کوله د رسول الله (ص) همدغه بڼه او بڼکلي اخلاق وه چي له هغه مبارک څخه يي د رسالت وړ شخصيت جوړ کړ.

هڅونه:

- ۱- زده کوونکي دې د بنسرونکي په لار بنسرونه د وفا دارۍ پرگټو او د بي وفاييۍ پرزيانونو بحث وکړي.
- ۲- د نوموړي قصې په باره کي خپل نظر څرگند کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي پر عهد باندي د وفا کولو په اړه خپل معلومات وړاندي کړي؟

او ولسم لوست:

په اسلام کې د صلح اهمیت

اهداف:

۱. د صلح له معنی او اهمیت سره بلدتیا.
۲. د صلح په باره کې د اسلام له نظر یې سره آشنايي.

پوښتني:

۱. ستاسې په نظر صلح زموږ په ژوندانه کې څه اهمیت لري؟
۲. آیا د صلح په باره کې د اسلام پر نظر یې پوهیږئ؟

صلح:

د ژوند له مهمو شرایطو څخه یو هم صلح او آرامي ده. هر ه ټولنه چې د صلح له نعمت څخه برخمنه نه وي او مرو به د بد بختۍ او نا بودۍ بنسټګار شي. د اسلام مبارک دین د صلح او آرامۍ په لړلو زیات ټینګار کړی د اسلام د صلح غوښتنې بیلګه کولی شی د مکې د فتح په ورځ د رسول الله (ص) په چار چلند کې و وینئ. کله چې د اسلام ستر پیغمبر (ص) په مکه کې خلک اسلام ته رابلل د مکې مشرکینو به د ابو جهل او ابو سفیان په مشرۍ د خدای پیغمبر (ص) او د هغه پیروان په سختۍ سره ازارول، تردې چې پخپله د نبي علیه السلام سپکاوی یې کاوه او پخپلو کې یې سره وعده کړې وه چې له مسلمانانو سره به هیڅ ډول معامله او د دوستي رشتنه نه قایموي. پیغمبر (ص) مخلصو اصحابو یې پوره درۍ کاله له مکې څخه بهر په شعب ابی طالب کې په سختې لورې او تنګ لاسۍ کې ژوند کاوه. وروسته له هغې چې مسلمانانو مدینې ته هجرت وکړ او اسلامي حکومت یې جوړ کړ نو مکه یې د یوه برید په ترڅ کې فتح کړه، د مکې اوسیدونکو ګومان کاوه چې د هغه اذیت او ازار له مخې چې پیغمبر (ص) او اصحابو ته یې رسولی دی له دوي

سره به بد چلند و کړي خو د خداى رينښتيني پيغمبر (ص) له هغو ټولو بي رحيمو سره سره چې دمکې د خلكو له پلوه يې ليدلې وې، ټول و بنبل او اسلام ته يې را و بلل.

هڅو نه:

- ۱- لوست په دقت ولولئ او لنډيز يې وليکئ.
- ۲- له اهل مکه وو سره د پيغمبر (ص) د چار چلند په باره کې خپل نظر وليکئ.

ارزو نه:

۱. زده کوونکو ته وظيفه ورکړئ چې د صلح اهميت توضيح کړي.
۲. زده کوونکي دې د نبي صلي عليه وآله وسلم صلح آميزه پاليسۍ بيان کړي؟

اتلمس لوست:

په اسلام کې د روغتيا ارزښت

هداف:

۱. د روغتيا له ارزښت سره آشنایي.
۲. د روغتيا په باره کې له اسلامي نظر يې سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. روغتيا زموږ په ژوند کې څه اهميت لري؟
۲. تاسې د خپلې روغتيا ساتنې لپاره څه کار کوئ؟

د اسلام دين د صحت (روغتيا) او سلامتۍ په ساتنې زيات لنگر اچولی، په حديث شريف کې راغلي:

يعني پاکي او سپيڅلتيا د ايمان برخه ده.

د دې حديث معنا داده چې که موږ د پاکۍ خيال ونه ساتو نو ايمان به مو نيمگړی وي موږ بايد خپلې جامې د ژوند سامان الات او چاپيريال پاک او سپيڅلي وساتو ترڅو تکره او سلامت و اوسو. پاکوالی زموږ د صحت او سلامتۍ ضمانت کوي پاک خلک هر چاته گران وي، هغوی هېڅکله نه نږدې کېږي، ځکه چې د انسان روغتيا له سگرتو او داسې نورو ته هېڅکله نه نږدې کېږي، ځکه چې د انسان روغتيا له مينځه وړي او په ناروغۍ يې اخته کوي. پاک او سپيڅلي خلک غواړي پر مخ ولاړ شي او د هيواد د پر مخ تللو لامل وگرځي ترڅو ټول خلک له هغو سره مينه ولري بڼه انسانان غواړي روح او جسم يې غښتلي اوسي که ناروغ او سو او د روغتيا له نعمت څخه يې برخې اوسو هېڅ کله به پر مخ ولاړ نه شو.

هڅو ننه:

۱. د روغتيا اهميت په څو کرښو کې وليکئ.
۲. د سلامتۍ له لاسه ورکولو زياتونه کوم دي؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د صحت د ساتنې اهميت بيان کړي؟
۲. آیا زده کوونکي کولای شي د صحت د ساتنې ځينې مهمې لارې په گوته کړي.

نوسم لوست:

شورا په اسلام کې

هدف:

۱. د شورا له مفهوم سره آشنايي.

۲. په اسلام کې د شورا له اهميت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ايا د شورا په معنا پوهيږئ؟

که ستاسې په کورنۍ کې کارونه په شورايي ډول سرته ورسېږي څه به پېښ شي؟
د اسلام مبارک دين مونږ ته لارښوونه کوي چې بايد په خپلو ټولو فوري او ټولنيزو چارو کې يو له بل سره مشوره وکړو په قرآن کریم کې د شورا په نوم د يو سورت وجود په اسلام کې د شورا پر اهميت باندې څرگند دليل دی. الله تعالی په قرآن کریم کې رسول الله (ص) ته امر کوي چې په کارونو کې له مسلمانانو سره مشوره وکړي که څه هم رسول الله (ص) په کمال کې تر ټولو انسانانو د لورې مرتبې د لودونکي دی بيا هم الله تعالی ورته د مشورې په کولو حکم کوي څنگه چې پيغمبر (ص) د يو کامل انسان نمونه ده نو مونږ بايد په کارونو کې د هغه (ص) تابعداري وکړو. په بل ځای کې قرآن کریم د مؤمنانو په ستاينه کې فرمايلي چې هغوی په کارونو کې يو له بل سره شورا وکړي. مشوره د دې لامل گرځي چې کارونه په سمې او صحيح طريقې سره چې تيروتني پکې لږ وي سرته ورسېږي ځکه پيغمبر (ص) څخه پرته نور ګرد انسانان کامل ندي امکان لري چې تيروزي خو چې کله څو کسان پر يو موضوع باندې فکر وکړي او تصميم ونيسي جوتنه ده چې د کار نواقص به ډېر لږ وي.

هڅو نه:

۱. لوست په غور سره ولولئ او لنډيز يې په نيمه پاڼه کې وليکئ.
۲. هغه آيتونه چې په لوست کې يې ژباړه ذکر شوي په قرآن کریم کې پيدا او پخپلو کتابچو کې وليکئ.

ارزونه:

۱. د شورا د اهميت په باره کې دې له زده کوونکو څخه پوښتنې وشي او ښوونکي دې د هغوی د نظرونو ارزونه وکړي.

شلم لوست:

مرسته او کمک

هدف:

۱. د مرستي له معنا سره آشنايي
۲. د مرستي له گټو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ستاسې په نظر مرسته زموږ په ژوند کې څه اهميت لري؟
۲. آیا تاسې په کور کې له خپل مور او پلار سره مرسته کوئ؟

انسان په خپل شخصي او ټولنيز ژوند کې ټولنې ته محتاج دی او نه شي کولی چې له ټولني سره خپلې اړیکې وشکوي. انساني ټولنه چې په هره کچه پر مخ تللې وي مرستې او بسپنې ته اړومرو اړتیا لري، مثلاً: په یوې نوې کلیوالي ټولنې کې یو کس ډیر کارونه پر مخ بیایي. مثلاً یو بزگر کرل کوي، ریل کوي، اوږه کوي او آن داچې کولی شي ډوډۍ، پخه کړي او خواړه تیار کړي. په داسې حال کې چې په یو ښاري او پر مخ تللي صنعتي ټولنه کې هر کار تخصص ته اړتیا لري او یو تن نه شي کولی چې ټول کارونه پر مخ بوځي، تر دې پورې چې د کمپیوتر جوړونې په فابریکه کې هر کس په یوه کار کې تخصص لري نه شي کولی چې د کمپیوتر جوړونې ټولې چارې پر مخ بوځي.

د اسلام په مبین دین کې هم پر مرسته او بسپنه باندې ټینګار شوی دی، په ځانګړې توګه د خیر په کارونو کې الله تعالیٰ په قرآن کریم کې فرمایي: (وَتَعَاوَنُوا عَلَىٰ الْبِرِّ

وَالْتَقَوِي (يعني په بنو او د تقوی په کارونو کې یو له بل سره مرسته وکړی؟ څنگه چې پوهیږو مرسته او کومک په هماغه اندازه چې د خیر په کارونو کې گټه لري او ښه دي هماغه اندازه مرسته او کومک په بدو کارونو کې بد دي په همدې غرض قرآن کریم فرمایي (وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَي الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ) (د مائدې سورت ۲ آیت) يعني په گناه او دښمنیو کې یو له بل سره مرسته مه کوئ.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دي په خوږه لور وويشل شي او په ټولنيز ژوندانه کې دي د مرستې د اهميت په باره کې وغږيږي
۲. زده کوونکي دي یو له بل سره بحث وکړي چې د مکتب د یوه ضروري کار په پر مخ بیولو کې څنگه یوله بل سره مرسته وکړي.

ارزونه:

۱. زده کوونکي دي د مرستو په باره کې خپل نظرونه ووايي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**